

Ministerium: Uddannelses- og Forskningsministeriet  
Journalnummer: Uddannelses- og Forskningsmin.,  
Styrelsen for Forskning og Uddannelse, j.nr. 16/015254

Senere ændringer til forskriften  
Ingen

## Bekendtgørelse om uddannelsen til professionsbachelor som pædagog

I medfør af § 22, stk. 1 og 2, og § 31, stk. 3, i lov om erhvervsakademiuddannelser og professionsbacheloruddannelser, jf. lovbekendtgørelse nr. 1147 af 23. oktober 2014, som ændret ved lov nr. 633 af 12. maj 2015 og lov nr. 411 af 11. maj 2016, § 3, stk. 3, i lov nr. 22 af 14. januar 2014 om ændring af lov om professionshøjskoler for videregående uddannelser og lov om Danmarks Evalueringsinstitut og om ophævelse af lov om uddannelsen til professionsbachelor som pædagog og § 2, stk. 9, i lov om åben uddannelse (erhvervsrettet voksenuddannelse) m.v., jf. lovbekendtgørelse nr. 315 af 5. april 2017, fastsættes efter bemyndigelse:

### Kapitel 1

#### *Formål og varighed*

§ 1. Formålet med uddannelsen er, at den studerende erhverver sig professionsrelevante kompetencer, viden og færdigheder til selvstændigt og i samarbejde at udøve, udvikle og formidle udviklings-, lærings- og omsorgsopgaver i et samfundsmæssigt perspektiv.

§ 2. Uddannelsen er normeret til 210 ECTS-point. 60 ECTS-point svarer til en fuldtidsstuderendes arbejde i 1 år.

Stk. 2. Uddannelsen giver den uddannede ret til at anvende titlen professionsbachelor som pædagog. Den engelske titel for den uddannede er Bachelor in Social Education.

Stk. 3. Uddannelsens engelske betegnelse er Bachelor's Degree Programme in Social Education.

§ 3. Uddannelsen skal være afsluttet senest 5½ år efter studiestart. Heri medregnes ikke fravær på grund af graviditet, fødsel og adoption.

Stk. 2. Professionshøjskolen kan, hvor særlige forhold foreligger, give dispensation til forlængelse af uddannelsens gennemførelse.

Stk. 3. Den studerende har pligt til at deltage i uddannelsen, som den tilrettelægges af professionshøjskolen.

### Kapitel 2

#### *Struktur og indhold*

§ 4. Uddannelsen består af en fællesdel — grundfagligheden og en specialiseringsdel.

Stk. 2. I fællesdelen — grundfagligheden, svarende til 70 ECTS-point, indgår praktik, svarende til 10 ECTS-point.

Stk. 3. I specialiseringsdelen, svarende til 140 ECTS-point, indgår følgende:

- 1) Specialiseringsfag, svarende til 60 ECTS-point, inden for hvert af følgende tre områder, hvoraf den studerende skal påbegynde et efter gennemførelse af fællesdelen — grundfagligheden:
  - a) Dagtilbudspædagogik, der retter sig mod pædagogisk arbejde med 0-5-årige børn.
  - b) Skole- og fritidspædagogik, der retter sig mod pædagogisk arbejde med skolebørn og unge i alderen 6-18 år.

- c) Social- og specialpædagogik, der retter sig mod pædagogisk arbejde med børn og unge med særlige behov og personer med fysisk og psykisk funktionsnedsættelse eller sociale vanskeligheder.
- 2) Tværprofessionelt element.
- 3) Tre praktikperioder, svarende til henholdsvis 30, 30 og 5 ECTS-point.
- 4) Bachelorprojekt, svarende til 15 ECTS-point.

*Stk. 4.* Professionshøjskolen kan flytte 10 ECTS-point til fællesdelen — grundfagligheden fra specialiseringsdelen med henblik på tilrettelæggelse af forløb med en særlig profil.

**§ 5.** Uddannelsens kompetencemål, jf. § 4, fremgår af bilagene 1-7 under områderne:

- 1) Pædagogens grundfaglighed.
- 2) Dagtilbudspædagogik.
- 3) Skole- og fritidspædagogik.
- 4) Social- og specialpædagogik.
- 5) Tværprofessionelt element.
- 6) Bachelorprojekt.
- 7) Valgfrie områder.

*Stk. 2.* Uddannelsens kompetencemål, jf. stk. 1, beskriver den viden, de færdigheder og den refleksion, den studerende skal kunne demonstrere ved de afsluttende prøver for at have opfyldt målene.

**§ 6.** Fællesdelen — grundfaglighedens elementer har tre kompetencemål, heraf et for praktik, jf. bilag 1.

*Stk. 2.* Specialiseringsdelen, jf. § 4, stk. 3, har følgende kompetencemål:

- 1) 4 kompetencemål inden for hver af de tre specialiseringsdele, heraf 1 for hver af de 2 praktikperioder på hver 30 ECTS-point, jf. bilag 2-4.
- 2) 1 valgfrit kompetencemål valgt blandt samtlige af uddannelsens valgfrie kompetencemål, jf. bilag 7.
- 3) 1 kompetencemål i det tværprofessionelle element, jf. bilag 5.
- 4) 1 kompetencemål for bachelorprojektet, jf. bilag 6.

**§ 7.** Fællesdelen — grundfagligheden, jf. § 4, stk. 2, og specialiseringsdelen, bortset fra praktik, jf. § 4, stk. 3, består af moduler på hver 10-20 ECTS-point.

*Stk. 2.* Et modul skal være kvalificerende i forhold til et eller flere kompetencemål, jf. bilagene 1-5 og 7.

*Stk. 3.* Den enkelte professionshøjskole er forpligtet til at udbyde moduler, der kvalificerer til samtlige kompetencemål på pædagoguddannelsen, herunder de valgfrie kompetencemål. De udbudte moduler kan fordeles på flere af professionshøjskolens udbudssteder.

### *Praktikuddannelsen*

**§ 8.** Praktikken tilrettelægges i fire perioder.

*Stk. 2.* Første praktik, svarende til 10 ECTS-point, tilrettelægges som ulønnet praktik på 2. semester med 32 arbejdsdage med et gennemsnitligt timetal på 6 timer pr. dag og med 3 studiedage på professionshøjskolen.

*Stk. 3.* Anden og tredje praktik: To specialiseringspraktikperioder, hver svarende til 30 ECTS point, tilrettelægges som lønnet praktik med start i henholdsvis 3. og 5. semester på et praktiksted i tilknytning til specialiseringsdelen. De to praktikperioder tilrettelægges hver over 6 måneder med et gennemsnitligt ugentligt timetal på 32,5 timer. I hver af de to 6-måneders praktikperioder indgår 10 studiedage på professionshøjskolen. I begyndelsen af anden praktik gennemføres et uddannelsesforløb på 2 dage med førstehjælp varetaget af en formelt anerkendt førstehjælpsinstruktør på professionshøjskolen.

*Stk. 4.* Fjerde praktik, svarende til 5 ECTS-point, tilrettelægges som ulønnet praktik på 7. semester i sammenhæng med bachelorprojektet på et praktiksted i tilknytning til specialiseringen. Praktikken indeholder den studerendes opsamling af empiri og fordeles over 16 arbejdsdage med et gennemsnitligt timetal på 6 timer.

*Stk. 5.* Studiedagenes formål er at understøtte den studerendes tilegnelse af praktikkens kompetencemål. Uddannelsesinstitutionen tilrettelægger studiedagene med udgangspunkt i de studerendes læring i den konkrete praktik gennem undersøgelse og udvikling af forholdet mellem teori og praksis. De studerendes dokumentation af praktikerfaringer indgår i studiedagene.

*Stk. 6.* Den studerende har mødepligt til praktikken, herunder studiedagene.

*Stk. 7.* Regler om de fire praktikperioders placering i uddannelsen fastsættes i studieordningen, jf. § 21, stk. 2, nr. 5.

*Stk. 8.* Professionshøjskolen kan efter ansøgning dispensere fra § 8, stk. 2 – 4, om ugentligt timetal i praktikperioden, når det ved lægeerklæring godtgøres, at den studerende aktuelt har et skånebehov som ikke kan afhjælpes på anden måde end ved en nedsættelse af timetallet i praktikken. Dispensation forudsætter, at professionshøjskolen vurderer, at den studerende kan opnå læringsmålene for praktikperioden uanset det reducerede timetal.

**§ 9.** Praktikstedet udarbejder en praktikbeskrivelse, der skal indeholde følgende:

- 1) Beskrivelse af praktikstedet, herunder formål, karakteristik af brugergruppe og arbejdsmetoder.
- 2) Uddannelsesplan for de praktikperioder, praktikstedet kan modtage studerende. Planen skal udarbejdes i overensstemmelse med kompetencemålene for de relevante praktikperioder med angivelse af relevant litteratur, organisering af praktikvejledning og af kontakt til professionshøjskolen. Uddannelsesplanen udarbejdes i samarbejde med professionshøjskolen.

*Stk. 2.* Praktikstedet har ansvaret for, at den studerende modtager praktikvejledning i overensstemmelse med kompetencemålene for praktikperioden.

*Stk. 3.* Senest når 2/3 af praktikperioden er forløbet i første, anden og tredje praktikperiode, skal praktikstedet efter møde med professionshøjskolen og den studerende udtale sig om, hvordan den studerende kan opfylde kompetencemålene for den pågældende periode.

**§ 10.** Professionshøjskolen forbereder forud for hver praktikperiode de studerende på uddannelsen i praktikken, herunder på studiemetoder, og på periodens kompetencemål.

*Stk. 2.* I løbet af praktikperioden modtager den studerende i studiedagene, jf. § 8, stk. 5, undervisning og vejledning af professionshøjskolen.

*Stk. 3.* Efter praktikperioden inddrager professionshøjskolen løbende de studerendes erfaringer fra praktikken i undervisningen. Endvidere inddrager professionshøjskolen praktikstedets udtalelse om praktikforløbet i den løbende vejledning af den studerende.

**§ 11.** Professionshøjskolen kan tillade en studerende at gennemføre praktik i udlandet, når praktikopholdet er et led i et formaliseret uddannelsessamarbejde mellem professionshøjskolen og en uddannelsesinstitution i udlandet, som udbyder en pædagoguddannelse, som niveaumæssigt svarer til den danske. Aftalen mellem de to uddannelsesinstitutioner om modtagelse af studerende i praktik skal være indgået senest 2 måneder før praktikperiodens begyndelse og udarbejdes i overensstemmelse med kompetencemålene for perioden.

*Stk. 2.* Kravet om, at praktikken skal være lønnet, jf. § 8, stk. 3, kan fraviges, hvis det udenlandske praktiksted skriftligt erklærer, at lønnede praktikforhold ikke er sædvane i det pågældende land, og at det i øvrigt ikke er muligt at yde den studerende løn i praktikken.

*Stk. 3.* I forbindelse med tilladelsen til praktik i udlandet kan professionshøjskolen fravige § 10, stk. 2, når de hensyn, der ligger til grund for reglen, tilgodeses på anden måde.

#### *Tværprofessionelle element*

**§ 12.** Det tværprofessionelle element indgår som en del af specialiseringen. Elementet skal styrke den studerendes kompetencer til at samarbejde på tværs af professionsgrænser og indgå i tværprofessionel opgavevaretagelse.

## *Bachelorprojektet*

**§ 13.** Bachelorprojektet indgår som en del af specialiseringen. Bachelorprojektet udarbejdes i tilknytning til den 4. praktikperiode, hvor den studerende indhenter empiri.

*Stk. 2.* Bachelorprojektet skal være skriftligt og behandle en selvvalgt problemstilling inden for det valgte specialiseringsområde. Problemstillingen skal godkendes af professionshøjskolen.

### *Udbud*

**§ 14.** Den enkelte professionshøjskoles udbud af de tre specialiseringer skal inden for professionshøjskolens samlede dimensionering for pædagoguddannelsen vægtes i overensstemmelse med antal praktikpladser og arbejdsmarkedets efterspørgsel inden for de tre områder.

*Stk. 2.* De professionshøjskoler, der udbyder pædagoguddannelsen, har i fællesskab en forpligtelse til at sikre et samlet udbud og volumen af de tre specialiseringer, der sikrer arbejdsmarkedets landsdækkende behov.

**§ 15.** Professionshøjskolen skal i studieordningen fastsætte kriterier for adgang til hver af specialiseringerne og skal herunder sikre, at der er praktikpladser svarende til de udbudte specialiseringer.

## Kapitel 3

### *Prøver og evaluering*

**§ 16.** Afsluttende prøver i fællesdelen — grundfaglighedens to faglige kompetencemål bedømmes ved intern bedømmelse, jf. § 6, stk. 1. Inden udgangen af den studerendes 2. studieår skal prøverne være bestået for, at den studerende kan fortsætte på uddannelsen.

*Stk. 2.* Afsluttende prøver i specialiseringsdelens obligatoriske og valgfrie kompetencemål bedømmes med ekstern censur, jf. § 6, stk. 2, nr. 1 og 2.

*Stk. 3.* Afsluttende prøve i det tværprofessionelle element bedømmes ved intern bedømmelse, jf. § 6, stk. 2, nr. 3.

*Stk. 4.* Professionsbachelorprojektet afsluttes i 7. semester ved en mundtlig ekstern prøve, hvor der gives en samlet karakter for projektet og den mundtlige præstation.

*Stk. 5.* Alle prøver i henhold til stk. 1-4 bedømmes efter 7-trins-skalaen.

**§ 17.** Første, anden og tredje praktikperiode afsluttes hver med en prøve, der finder sted på praktikstedet eller professionshøjskolen.

*Stk. 2.* Første og anden praktikperiode bedømmes med intern bedømmelse af en praktikvejleder fra praktikstedet og en underviser udpeget af professionshøjskolen.

*Stk. 3.* Tredje praktikperiode bedømmes med ekstern bedømmelse af en praktikvejleder fra praktikstedet, en underviser udpeget af professionshøjskolen og en censor.

*Stk. 4.* De tre praktikperioder bedømmes med »Bestået/Ikke bestået«.

*Stk. 5.* Bedømmes en praktikprøve til »Ikke bestået« afholder professionshøjskolen en samtale om det videre forløb med den studerende. Som resultat af samtalen kan den studerende i særlige tilfælde tilbydes at gå praktikperioden om én gang.

**§ 18.** Ved prøverne bedømmes det, i hvilken grad kompetencemålene er opfyldt, jf. bilag 1-7.

*Stk. 2.* I vurderingen af, i hvilken grad den studerende har opfyldt kompetencemålene, indgår, at den studerende

- 1) kan gøre rede for kendt viden, færdigheder og grundlæggende processer,
- 2) kan fremstille sammenhænge og analysere kendte situationer og problemstillinger gennem anvendelse af tilegnet viden og færdigheder og på den baggrund handle i pædagogisk praksis og
- 3) kan reflektere over og vurdere nye situationer og problemstillinger, som kræver selvstændige vurderinger og alternative måder at handle på i pædagogisk praksis.

*Stk. 3.* Prøveformerne skal sikre professionskompetencer i forhold til en praksisnær problemstilling.

*Stk. 4.* For prøverne gælder i øvrigt reglerne i bekendtgørelse om prøver i erhvervsrettede videregående uddannelser (eksamensbekendtgørelsen).

**§ 19.** Ved afslutningen af hvert modul eller flerhed af moduler evalueres den studerendes udbytte af modulet eller modulerne. Evalueringsformen fastlægges i studieordningen.

## Kapitel 4

### *Studieordning*

**§ 20.** Inden for rammerne af denne bekendtgørelse og eksamensbekendtgørelsen fastsættes de nærmere regler for uddannelsen i en studieordning, jf. § 21.

*Stk. 2.* Studieordningens fællesdel udarbejdes i fællesskab af de professionshøjskoler, der er godkendt til at udbyde uddannelsen. Studieordningens institutionsdel udarbejdes af den enkelte professionshøjskole.

*Stk. 3.* Inden en studieordning godkendes og ved væsentlige ændringer heraf, indhentes en udtalelse fra censorformandskabet og aftagerrepræsentanter.

*Stk. 4.* Studieordningen og væsentlige ændringer heraf træder i kraft ved et studieårs begyndelse.

*Stk. 5.* Ved udstedelse af ny studieordning og ved væsentlige ændringer af den gældende studieordning skal der fastsættes overgangsregler i studieordningen.

*Stk. 6.* De gældende og tidligere studieordninger skal være tilgængelige på professionshøjskolens hjemmeside.

**§ 21.** Studieordningens fællesdel skal indeholde regler om følgende:

- 1) Afsluttende prøver i fællesdelen — grundfaglighedens tre kompetencemål og specialiseringsdelens to obligatoriske kompetencemål, herunder prøveform og tilrettelæggelse.
- 2) Krav til udformning af professionsbachelorprojektet.
- 3) Kriterier for adgang til hver af de tre specialiseringer, jf. § 15.

*Stk. 2.* Studieordningens institutionsdel skal indeholde regler om følgende:

- 1) Udbud af moduler.
- 2) Hvert modul, herunder
  - a) indhold,
  - b) ECTS-omfang,
  - c) læringsmål,
  - d) evaluering af den studerendes udbytte af moduler og
  - e) kompetencemål, som modulet kvalificerer til, jf. bilag 1-5 og 7.
- 3) Minimumsomfang angivet i ECTS-point for adgang til hver af de afsluttende prøver.
- 4) Tilrettelæggelse og placering af de fire praktikperioder, herunder af studiedage.
- 5) Samspillet mellem praktikken og den øvrige uddannelse.
- 6) Tilrettelæggelse af det tværprofessionelle element, jf. § 12.
- 7) Tilrettelæggelse af og prøve i professionsbachelorprojektet, herunder fjerde praktikperiode.
- 8) Undervisnings- og arbejdsformer.
- 9) Deltagelsespligt, herunder mødepligt, og konsekvenser ved manglende opfyldelse af deltagelsespligten og mulighederne for afhjælpning.
- 10) Muligheden for deltagelse i internationale aktiviteter, herunder studieophold og praktik i udlandet, i internationale udviklingsprojekter og i samarbejde med udenlandske studerende.
- 11) Mulighed for talentforløb.
- 12) Merit.
- 13) Meritpædagoguddannelsen, jf. §§ 25-27.
- 14) Overgangsregler.

*Stk. 3.* Det skal fremgå af studieordningen, at professionshøjskolen kan dispensere fra de regler i studieordningen, der alene er fastsat af institutionen eller institutionerne, når særlige grunde taler derfor.

## Kapitel 5

### *Andre regler*

§ 22. Professionshøjskolen skal tilbyde den studerende rådgivning og vejledning om gennemførelse af uddannelsen. I vejledningstilbuddet skal bl.a. indgå vejledning i den studerendes valg af specialisering, moduler m.v. under hensyntagen til den studerendes ønskede faglige profil og til arbejdsmarkedets behov.

§ 23. For optagelse til uddannelsen gælder bekendtgørelse om adgang til erhvervsakademiuddannelser og professionsbacheloruddannelser.

§ 24. I øvrigt gælder de regler om professionsbacheloruddannelser, der er fastsat i bekendtgørelse om erhvervsakademiuddannelser og professionsbacheloruddannelser.

## Kapitel 6

### *Meritpædagoguddannelsen*

§ 25. Uddannelsen til meritpædagog udbydes som en særlig tilrettelagt deltidsuddannelse efter reglerne i lov om åben uddannelse (erhvervsrettet voksenuddannelse m.v.) og reglerne i dette kapitel.

*Stk. 2.* Optagelse på uddannelsen efter stk. 1 er betinget af, at ansøgeren ud over de almindelige adgangskrav til uddannelsen har erfaring fra pædagogisk eller tilsvarende arbejde i et omfang, der svarer til mindst 5 års fuldtidsbeskæftigelse.

*Stk. 3.* Uddannelsen kan udbydes på de af professionshøjskolernes udbudssteder, der udbyder uddannelsen til professionsbachelor som pædagog.

§ 26. Bekendtgørelsen gælder for uddannelsen med følgende afvigelser:

- 1) Uddannelsen tilrettelægges af professionshøjskolen inden for en ramme svarende til 150 ECTS-point. Uddannelsen kan tilrettelægges på heltid eller deltid, dog kan højst 60 ECTS-point tilrettelægges på heltid for den enkelte studerende.
- 2) Uddannelsen omfatter ikke anden og tredje praktikperiode.
- 3) Placeringen af første og fjerde praktikperiode i uddannelsen følger ikke semesterplaceringen, men placeres i henholdsvis uddannelsens fællesdel – grundfagligheden og uddannelsens specialiseringsdel i forbindelse med udarbejdelse af bachelorprojektet.

§ 27. Studerende, der har kvalifikationer svarende til hele eller dele af en eller flere af uddannelsens dele, jf. § 4, får merit for disse dele.

*Stk. 2.* Der gives ikke merit for bachelorprojektet.

## Kapitel 7

### *Klage*

§ 28. Klage over en afgørelse truffet af professionshøjskolen kan indbringes for Styrelsen for Videregående Uddannelser, når klagen vedrører retlige spørgsmål, jf. dog stk. 4 og 5.

*Stk. 2.* Klagen indgives til professionshøjskolen. Fastholder professionshøjskolen sin afgørelse, afgiver professionshøjskolen en udtalelse, som klageren skal have mulighed for at kommentere inden for en frist af 1 uge. Professionshøjskolen sender klagen til styrelsen vedlagt udtalelsen og klagerens eventuelle kommentarer hertil.

*Stk. 3.* Frist for at indgive klage efter stk. 1 er 2 uger fra den dag, professionshøjskolens afgørelse er meddelt klageren.

*Stk. 4.* Klage over helt eller delvist afslag på merit indbringes via professionshøjskolen for Kvalifikationsnævnet inden for en frist af 4 uger fra den dag, professionshøjskolens afgørelse er meddelt klageren.

*Stk. 5.* Klage over prøver følger reglerne i eksamensbekendtgørelsen.

## Kapitel 8

### *Ikrafttræden*

§ 29. Bekendtgørelsen træder i kraft den 10. april 2017.

*Stk. 2.* Bekendtgørelse nr. 211 af 6. marts 2014 om uddannelsen til professionsbachelor som pædagog ophæves, jf. dog stk. 3.

*Stk. 3.* Studerende, der er begyndt på uddannelsen til professionsbachelor som pædagog eller meritpædagoguddannelsen før 1. juni 2014 efter bekendtgørelse nr. 1122 af 27. september 2010, kan færdiggøre uddannelsen efter denne bekendtgørelse indtil sommeren 2019, jf. dog stk. 4.

*Stk. 4.* Uddannelsesinstitutionen kan tilrettelægge overgangsordninger, således at studerende, der er begyndt på uddannelsen til professionsbachelor som pædagog eller meritpædagoguddannelsen før 1. juni 2014, skal færdiggøre uddannelsen efter reglerne i denne bekendtgørelse.

*Styrelsen for Forskning og Uddannelse, den 7. april 2017*

NIELS CHRISTIAN BEIER

/ Rikke Lise Simested

**Kompetencemål for fællesdelen – grundfagligheden**

Grundfagligheden giver de studerende kompetencer til professionelt at støtte og facilitere børn, unge og voksnes udvikling, læring, trivsel, medborgerskab og dannelse.

Områder:

- 1) Pædagogiske miljøer og aktiviteter.
- 2) Profession og samfund.
- 3) Pædagogens praksis – 1. praktik.

**Område 1: Pædagogiske miljøer og aktiviteter.**

Området retter sig mod centrale videns- og færdighedsmål, som danner et fagligt pædagogisk udgangspunkt for det samlede pædagogiske arbejdsområde.

**Kompetencemål:** Den studerende kan med udgangspunkt i børn, unge og voksnes forudsætninger og perspektiver etablere, vurdere og evaluere pædagogiske miljøer og aktiviteter, der understøtter børn, unge og voksnes udvikling, samt i relation til dette redegøre for faglige vurderinger og valg.

Vidensmål: Den studerende har viden om	Færdighedsmål: Den studerende kan
pædagogiske teorier og paradigmer, herunder forskellige former for målsætning af og dannelsesidealer i pædagogiske miljøer og aktiviteter,	med udgangspunkt i pædagogiske teorier og værdier formulere mål og dannelsesidealer for pædagogisk praksis,
socialiserings- og interaktionsprocesser samt inkluderende pædagogisk praksis,	formulere faglige mål, midler og metoder til understøttelse af det enkelte menneskes trivsel og sociale udvikling og til udvikling af inkluderende fællesskaber,
børn, unge og voksnes sociale, emotionelle, sproglige, kognitive, fysiske, motoriske og sansemæssige forudsætninger og udvikling,	anvende viden om børn, unge og voksnes udvikling, forudsætninger og perspektiver i pædagogisk praksis,
udvikling af sprog og kommunikation, herunder ved brug af IT,	formulere faglige mål, midler og metoder, der understøtter det enkelte menneskes sprogudvikling og kommunikationskompetence,
hvordan forskellige individuelle, sociale og kulturelle faktorer kan påvirke udvikling og læring,	differentiere omsorg og pædagogiske indsatser, så de tilgodeser børn, unge og voksnes dannelse,
kønsidentitet, seksualitet, ligestilling og familieformer,	formulere faglige mål og midler til skabelse af rum for menneskers mangfoldighed og til understøttelse af kønnenes lige muligheder,
natur, miljø og matematik samt pædagogisk-didaktiske aktiviteter inden for disse områder,	tilrettelægge, gennemføre og evaluere natur- og miljøpædagogiske aktiviteter,
idræt og bevægelse og pædagogisk-didaktiske aktiviteter knyttet hertil,	tilrettelægge, gennemføre og evaluere pædagogiske idræts- og bevægelsesaktiviteter,



musisk-æstetisk virksomhed og pædagogisk-didaktiske aktiviteter knyttet hertil,	tilrettelægge, gennemføre og evaluere musik-æstetiske forløb,
kunstneriske og håndværksmæssige arbejdsprocesser og udtryksformer samt pædagogiske-didaktiske aktiviteter inden for disse områder og	tilrettelægge, gennemføre og evaluere kunstneriske og håndværksmæssige forløb og
videnskabeligt baserede tilgange og metoder til tilrettelæggelse, undersøgelse og udvikling af pædagogisk praksis, herunder evidensbaserede metoder, og hvordan disse kan anvendes i praksis.	redegøre for og anvende teorier og metoder om og for pædagogisk praksis.

## Område 2: Profession og samfund.

Området retter sig mod den samfundsmæssige og historiske kontekst for pædagogprofessionens virkefelt og aktuelle vilkår.

**Kompetencemål:** Den studerende kan fagligt begrunde pædagogisk arbejde i relation til den samfundsmæssige, historiske, institutionelle og professionelle sammenhæng.

Vidensmål: Den studerende har viden om	Færdighedsmål: Den studerende kan
velfærdssamfundets udvikling og globalisering, om medborgerskab og demokrati,	varetage pædagogiske aktiviteter med henblik på udvikling af børn, unge og voksnes medborgerskab og demokratiske dannelse,
grundlæggende træk ved pædagogprofessionens udvikling samt om forandringer i pædagogiske paradigmer over tid,	analysere, diskutere og vurdere aktuelle paradigmer i pædagogisk praksis og i samfundet,
pædagogprofessionens placering i forhold til tilgrænsende professioner, myndigheder og offentlighed,	bringe sin faglighed i spil i samarbejdet med andre professioner og i interaktionen med relevante samfundsinstitutioner,
professionsetik og værdier, som disse udfolder sig i relationen, professionen og samfundet,	analysere og vurdere værdier og etiske dilemmaer i pædagogiske sammenhænge samt analysere og vurdere sin egen rolle i relationelt arbejde,
sundhedsfremme og forebyggelse, herunder tidlig opsporing, samt om gældende lovgivning inden for området,	identificere sundhedsmæssige og sociale problemstillinger samt formulere pædagogiske handlemuligheder i relation hertil,
risikofaktorer og signaler på mistrivsel hos børn, unge og voksne,	identificere og reagere på børn, unge og voksne, der viser tegn på mistrivsel i pædagogisk praksis,
professionel kommunikation og	indgå i professionelle samtaler med børn, unge, voksne, pårørende og myndigheder og
politiske, organisatoriske og lovgivningsmæssige rammer og betingelser for udøvelsen af pædagogisk arbejde.	identificere pædagogiske opgaver og udfordringer givet af de eksisterende rammer og vilkår samt udpege handlemuligheder inden for disse rammer.

## Område 3: Pædagogens praksis – 1. praktik.

Området retter sig mod deltagelse i pædagogisk praksis inden for det pædagogiske arbejdsområde.

**Kompetencemål:** De studerende kan begrunde, tilrettelægge, gennemføre og evaluere pædagogiske aktiviteter gennem deltagelse i pædagogisk praksis på praktikstedet, herunder vurdere egne læreprocesser i praksis.

Vidensmål: Den studerende har viden om	Færdighedsmål: Den studerende kan
praktikstedets målgrupper samt praktikstedets pædagogiske og samfundsmæssige opgaver,	anvende viden om praktikstedets samfundsmæssige opgaver i tilrettelæggelsen af det pædagogiske arbejde,
målsætning, tilrettelæggelse og organisering af pædagogisk praksis, herunder om pædagogiske metoders effekter,	målsætte, tilrettelægge, gennemføre og evaluere pædagogisk praksis med inddragelse af viden om effekten af forskellige pædagogiske metoder,
evaluerings-, undersøgelses- og dokumentationsformer og	dokumentere og evaluere egen deltagelse i pædagogisk praksis, herunder reflektere over kvaliteten i egne læreprocesser, og
såvel den sundhedsmæssige som den dannelsesmæssige betydning af sunde madvaner, måltidskultur, hygiejne og indeklima.	anvende viden om sundhed og sundhedsfremme i tilrettelæggelsen af det pædagogiske arbejde.

**Kompetencemål for specialiseringsdelen: Dagtilbudspædagogik**

Pædagoger med denne specialisering har særlige kompetencer til at arbejde inden for den del af det pædagogiske arbejdsområde, der retter sig mod 0–5-årige. De vil i særlig grad have kompetencer til at skabe og udvikle pædagogiske miljøer og aktiviteter, hvor der på et pædagogisk fagligt grundlag skabes optimale betingelser for et stimulerende og trygt børneliv.

Områder:

- 1) Barndom, kultur og læring.
- 2) Profession og organisation.
- 3) Relation og kommunikation – 2. praktikperiode.
- 4) Samarbejde og udvikling – 3. praktikperiode.

**Område 1: Barndom, kultur og læring.**

Området retter sig mod inddragelsen af kultur, natur og æstetiske udtryksformer i pædagogiske aktiviteter, der understøtter børns udvikling, trivsel, dannelse og læring.

Kompetencemål: Den studerende kan anvende natur samt kulturelle medier og udtryksformer til at skabe udviklings- og læreprocesser for 0-5 årige børn samt inddrage børns perspektiv, deres kreativitet og leg i pædagogiske aktiviteter.

Vidensmål: Den studerende har viden om	Færdighedsmål: Den studerende kan
pædagogiske læreplaner, herunder pædagogiske og didaktiske overvejelser knyttet til børns leg, udvikling og læring,	udarbejde pædagogiske læreplaner og på baggrund heraf tilrettelægge, gennemføre og evaluere pædagogiske aktiviteter,
barndom, historiske forandringer i synet på børn og på inddragelse af barnets perspektiv i pædagogisk praksis,	undersøge og inddrage børns perspektiver i organisationen og tilrettelæggelsen af pædagogisk arbejde,
det 0-5 årige barns trivsel, dannelse, leg, læring og udvikling,	anvende viden om børns udvikling og forudsætninger i pædagogisk praksis i dagtilbud,
børns forskellige opvækstvilkår og livsbetingelser,	identificere pædagogiske problemstillinger i relation til børns forskellige livsbetingelser,
børns sproglige udvikling og om sprogstimulering, herunder skriftsprogets betydning,	understøtte børns almene kommunikative og sproglige kompetenceudvikling,
etnicitet, to-sprogethed og kulturforståelse,	etablere, analysere og vurdere kulturmøder,
natur, matematisk opmærksomhed og teknik samt pædagogiske aktiviteter inden for dette område målrettet 0-5 årige børn,	udvikle, gennemføre og evaluere pædagogiske aktiviteter inden for natur, matematisk opmærksomhed og teknik, herunder inddrage barnets perspektiv og relevant pædagogisk viden,
krop og bevægelse, samt pædagogiske aktiviteter inden for dette område målrettet 0-5 årige børn og	udvikle, gennemføre og evaluere pædagogiske aktiviteter inden for krop og bevægelse, herunder

	inddrage barnets perspektiv og relevant pædagogisk viden og
kulturelle, musiske og æstetiske udtryks- og læringsformer samt pædagogiske aktiviteter inden for dette område målrettet 0-5 årige børn.	inddrage litterære, musikalske, dramatiske og visuelle udtryks- og læringsformer samt barnets perspektiv og relevant pædagogisk viden i sin pædagogiske praksis.

## Område 2: Profession og organisation.

Området retter sig mod de organisatoriske rammer for professionel pædagogisk praksis, herunder samarbejdet med forældre, frivillige og andre professioner.

Kompetencemål: Den studerende kan reflektere, vurdere, begrunde og kvalificere pædagogisk arbejde på baggrund af de organisatoriske og professionelle rammer.

Vidensmål: Den studerende har viden om	Færdighedsmål: Den studerende kan
historiske forandringer i pædagogisk arbejde med 0-5 årige samt professionens aktuelle opgaver og udfordringer,	forholde sig vurderende til opgaver og udfordringer inden for pædagogisk arbejde med 0-5 årige samt kvalificere pædagogisk praksis på den baggrund,
dagtilbuddenes organisation og ledelse, herunder viden om organisationskultur,	analysere og vurdere organisations- og ledelsesmæssige forhold af betydning for pædagogisk praksis for 0-5-årige,
professionsetik og etiske dilemmaer i pædagogisk praksis for 0-5 årige,	analysere og vurdere etiske problemstillinger på en måde, så det bidrager til kvalificering af pædagogisk praksis,
børn i udsatte positioner, social- og specialpædagogiske indsatser og inkluderende praksis,	understøtte det enkelte barns udvikling gennem tidlig opsporing og tilrettelæggelse af pædagogiske aktiviteter, der inkluderer og fremmer forpligtende fællesskaber,
tværprofessionelt samarbejde, herunder samarbejde om børns overgange mellem forskellige institutionstyper,	samarbejde med fagpersoner på tværs af professioner og kompetenceområder, herunder samarbejde om børns overgange mellem forskellige institutionstyper,
forældresamarbejde og inddragelse af forældre i forhold til børns udvikling,	tilrettelægge forældresamarbejde med udgangspunkt i det enkelte barn og børnegruppens trivsel, læring og udvikling,
pædagogens rolle og opgaver i forhold til samarbejdet med frivillige og civilsamfund,	inddrage frivillige og civilsamfund i pædagogisk praksis,
gældende retsgrundlag og relevante internationale konventioner og	agere professionelt inden for gældende retsgrundlag og varetage skriftlig kommunikation med relevante samarbejdspartnere og
videnskabelige teorier og metoder i relation til pædagogisk praksis, herunder evidensbaserede metoder.	analysere og vurdere videngrundlaget for pædagogisk praksis, herunder anvende videnskabelige metoder til undersøgelse og udvikling af pædagogisk praksis.

### Område 3: Relation og kommunikation – 2. praktikperiode.

Området retter sig mod relationer, samspil og kommunikation i pædagogisk praksis med 0-5-årige børn, herunder betydningen af børns forskellige livsbetingelser for trivsel, relationer og kommunikation.

Kompetencemål: Den studerende kan skabe relationer til det enkelte barn og børnegruppen, støtte børnene i at indgå i relationer til hinanden, støtte udviklingen af børns kommunikative kompetencer, beherske professionel kommunikation samt reflektere over sine egne evner til at kommunikere og indgå i relationer.

Vidensmål: Den studerende har viden om	Færdighedsmål: Den studerende kan
det 0-5 årige barns forudsætninger og udviklingsmuligheder, herunder børn med særlige behov,	tilrettelægge differentierede pædagogiske aktiviteter gennem analyse af børns forudsætninger, interaktion og kommunikation,
samspil og interaktion samt relationernes betydning for det 0-5 årige barns leg, læring, socialisering, trivsel og udvikling,	skabe nærværende relationer og understøtte det enkelte barns udfoldelses- og deltagelsesmuligheder i fællesskabet,
dialog og professionel kommunikation,	kommunikere nuanceret, præcist og forståeligt med børn, familier og kolleger,
leg, legeteorier og legekulturer,	rammesætte børns leg,
kropslig, kreativ, musisk og æstetisk læring og udfoldelse i pædagogisk praksis og	målsætte, tilrettelægge og evaluere pædagogiske aktiviteter og generelt motivere og understøtte børns leg og æstetiske, musiske og kropslige udfoldelse og
omsorg, sundhedsfremmende og forebyggende arbejde.	tilrettelægge, gennemføre og evaluere indsatser for omsorg, sundhed og forebyggelse.

### Område 4: Samarbejde og udvikling – 3. praktikperiode.

Området retter sig mod systematisk og videnbaseret refleksion over og bidrag til udvikling og innovation i pædagogisk praksis.

Kompetencemål: Den studerende skal målrettet kunne tilrettelægge, gennemføre, dokumentere og evaluere aktiviteter og læreprocesser, der støtter barnets trivsel, læring, dannelse og udvikling. I den forbindelse skal den studerende på et fagligt grundlag kunne udfordre eksisterende praksis, afsøge og vurdere alternative muligheder og bidrage til udvikling af pædagogisk praksis.

Vidensmål: Den studerende har viden om	Færdighedsmål: Den studerende kan
samfundsmæssige og institutionelle problemstillinger forbundet med pædagogisk arbejde i dagtilbud,	identificere, analysere og vurdere samfundsmæssige rammer og institutionskulturens betydning for samarbejde, pædagogisk udvikling og kvalitet,
leg, bevægelse, natur- og kulturoplevelser, digitale medier samt skabende aktiviteter betydning for 0-5 åriges dannelse, trivsel, læring og udvikling,	udvikle det fysiske, psykiske, sociale og æstetiske børnemiljø,
forandringsprocesser og innovation,	bidrage til udvikling af pædagogisk praksis gennem innovative og eksperimenterende tiltag,

inddragelse af børn og forældres perspektiv i udviklings- og forandringsprocesser,	inddrage børn og forældres ideer og kreativitet som en del af pædagogiske udviklings- og forandringsprocesser,
didaktiske og pædagogiske metoder til udvikling af pædagogisk praksis, herunder dokumentation og evaluering, og	sætte mål, anvende dokumentations- og evalueringsmetoder og udvikle viden gennem deltagelse, systematisk erfaringsopsamling og refleksion over pædagogisk praksis og
førstehjælp.	udføre grundlæggende førstehjælp.

**Kompetencemål for specialiseringsdelen: Skole- og fritidspædagogik**

Pædagoger med denne specialisering har særlige kompetencer til at arbejde inden for den del af det pædagogiske arbejdsområde, der retter sig mod børn og unge i 6-18 års alderen. De har i særlig grad viden om børns og unges udvikling, læring samt didaktik og dannelse. Pædagogen har kompetencer til at indgå i skolens samlede aktivitetsområde, herunder i undervisningen samt i det fritidspædagogiske område.

Områder:

- 1) Barndom, ungdom, didaktik og dannelse.
- 2) Identitet og fællesskab.
- 3) Udviklings- og læringsrum – 2. praktik.
- 4) Samarbejde og udvikling – 3. praktik.

**Område 1:** Barndom, ungdom, didaktik og dannelse.

Området retter sig mod børns og unges læring, dannelse, fællesskaber og udvikling, herunder inddragelse af børns og unges perspektiv i pædagogisk praksis.

**Kompetencemål:** Den studerende kan med inddragelse af pædagogiske og didaktiske teorier tilrettelægge, gennemføre og analysere pædagogiske aktiviteter, inkluderende læringsmiljøer, lærings- og undervisningsforløb med henblik på, at børns og unges trivsel, læring, udvikling og dannelse fremmes.

Vidensmål: Den studerende har viden om	Færdighedsmål: Den studerende kan
6–18 åriges kognitive, emotionelle, fysiske, motoriske og sansemæssige forudsætninger og udvikling,	anvende viden om børns og unges udvikling og forudsætninger i pædagogisk praksis i skole og fritidstilbud,
hvordan pædagogisk praksis kan understøtte undervisning, udvikling og læring i skole og fritidstilbud,	tilrettelægge, gennemføre og evaluere aktiviteter, der understøtter undervisning og læring i skole og fritidstilbud, herunder varetage den understøttende undervisning i skolen,
læring, læringsmål og motivation,	basere pædagogisk arbejde på indsigt i forskellige teorier om læring og motivation, herunder de forskellige teoriers potentialer, begrænsninger og menneskesyn,
børns og unges kropslige, kulturelle og musisk-kreative udvikling og om aktivitetsmuligheder inden for bevægelse og æstetiske udtryksformer,	tilrettelægge, gennemføre og evaluere aktiviteter, der fremmer børns og unges nysgerrighed, interesse og aktive deltagelse inden for de kropslige, kreative og musiske områder,
natur, matematisk opmærksomhed, teknik og udeliv samt pædagogiske aktiviteter inden for dette område målrettet børn og unge,	udvikle, gennemføre og evaluere pædagogiske aktiviteter inden for natur, matematisk opmærksomhed, teknik og udeliv, herunder inddrage børns og unges perspektiv samt relevant pædagogisk viden,

børn og unges mediebrug og mediekultur, om udviklingen af børns it- og mediekompetencer og mediedannelse samt om it og mediernes forskellige udtryksformer,	vurdere og anvende forskellige it, medier og mediekritiske tilgange i pædagogisk praksis - både analoge og digitale,
professionsetik og etiske dilemmaer i pædagogisk praksis for børn og unge og	analysere og vurdere etiske problemstillinger på en måde, så det bidrager til kvalificering af pædagogisk praksis, og
pædagogiske og didaktiske teorier og metoder, der retter sig mod såvel fritids- som skoleområdet.	vurdere og anvende pædagogisk og didaktisk teori i pædagogisk praksis.

## Område 2: Identitet og fællesskab.

Området retter sig mod børn og unges identitetsdannelse, relationer, inklusion og fællesskaber.

**Kompetencemål:** Den studerende kan varetage og analysere pædagogisk arbejde, der støtter og faciliterer børn og unges læring, udvikling, inklusion, trivsel og perspektiver.

Vidensmål: Den studerende har viden om	Færdighedsmål: Den studerende kan
børn og unges socialisering og identitetsdannelse, herunder krop og seksualitet,	understøtte børns og unges socialisering, identitetsdannelse og perspektiver,
grupperelationer, gruppeprocesser og gruppeledelse,	understøtte børne- og ungegruppers trivsel, interaktion, udvikling og normdannelse og fremme deres muligheder for deltagelse og udfoldelse i inkluderende fællesskaber,
sprog, sproglige udtryksformer og sprogtilegnelse,	motivere og understøtte børns udvikling af et nuanceret og varieret sprog i alle typer af aktiviteter,
leg, legeteorier og legekulturer i historisk og aktuel belysning,	etablere inkluderende læringsmiljøer gennem motivering og understøttelse af legende processer,
etnicitet, kulturforståelse, kulturelle fællesskaber, to-sprogethed og integrationsprocesser,	identificere integrationsmuligheder blandt børn og unge og understøtte udviklingen af kulturelle fællesskaber,
forældresamarbejde og inddragelse af forældre i forhold til børn og unges udvikling,	tilrettelægge forældresamarbejde med udgangspunkt i det enkelte barn eller unges trivsel, læring og udvikling,
gældende lovgivning på skole- og fritidsområdet, herunder internationale konventioner,	agere professionelt inden for det gældende retsgrundlag og varetage skriftlig kommunikation med offentlige myndigheder,
social mobilitet samt social- og specialpædagogiske metoder i en pædagogisk sammenhæng og	anvende differentierede metoder med henblik på understøttelse af børn og unges sociale mobilitet og chancelighed og
videnskabelige teorier og metoder i relation til pædagogisk praksis, herunder evidensbaserede metoder.	analysere og vurdere videngrundlaget for pædagogisk praksis, herunder anvende videnskabelige metoder til undersøgelse og udvikling af pædagogisk praksis.



### Område 3: Udviklings- og læringsrum – 2. praktik.

Området retter sig mod pædagogisk arbejde i forskellige udviklings- og læringsrum dvs. skole- og fritidsinstitutioner, herunder tilrettelæggelse og gennemførelse af og kommunikation om pædagogiske aktiviteter i pædagogisk praksis.

**Kompetencemål:** Den studerende kan skabe sammenhænge mellem forskellige udviklings- og læringsrum og varetage pædagogiske og didaktiske opgaver i fritidstilbud og skole samt indgå i professionel kommunikation herom.

Vidensmål: Den studerende har viden om	Færdighedsmål: Den studerende kan
professionsfaglig kommunikation, argumentation og samarbejde,	kommunikere og samarbejde professionelt med forældre, kolleger, lærere og andre relevante aktører,
ledelse af udviklings- og læringsrum, herunder om klasserumsledelse,	motivere, lede og samle børn og unge om konkret læring,
didaktik og metodik knyttet til læring,	redegøre for sammenhængen mellem metodiske og didaktiske overvejelser og egen pædagogiske praksis,
bevægelsesmæssige, musiske, æstetiske og kreative processers betydning for trivsel, læring og udvikling,	tilrettelægge, gennemføre og evaluere differentierede læreprocesser inden for udvalgte områder, herunder inddrage børn og unges perspektiv,
omsorg, sundhedsfremmende og forebyggende arbejde og	tilrettelægge, gennemføre og evaluere indsatser, der styrker forebyggelse samt børn og unges omsorg og sundhed, og
6-18 åriges forudsætninger og udviklingsmuligheder, herunder børn med særlig behov.	tilrettelægge differentierede pædagogiske aktiviteter gennem analyse af børn og unges forudsætninger og udviklingsmuligheder.

### Område 4: Samarbejde og udvikling – 3. praktik.

Området retter sig mod tværprofessionelt samarbejde og det lovgivningsmæssige og organisatoriske grundlag for pædagogens ansvar og opgaver.

**Kompetencemål:** Den studerende kan arbejde tværprofessionelt med udvikling af skole- og fritidspædagogik, så børn og unges trivsel, udvikling og læring fremmes.

Vidensmål: Den studerende har viden om	Færdighedsmål: Den studerende kan
institutionelle og organisatoriske rammer for det skole- og fritidspædagogiske arbejde,	agere professionelt inden for de givne institutionelle og organisatoriske rammer for området,
tværprofessionelt samarbejde med lærere og andre faggrupper, herunder teamsamarbejde og kollaborative fællesskaber,	analysere, vurdere og agere på faglige udfordringer i samarbejdet med lærere og andre faggrupper,
praktikstedets organisation i forhold til tværprofessionelt samarbejde,	indgå i samt analysere og vurdere praktikstedets tværprofessionelle samarbejdspraksis,

forandringsprocesser og innovation,	deltage i udviklingen af den pædagogiske praksis gennem innovative og eksperimenterende tiltag,
didaktiske og pædagogiske metoder til udvikling af pædagogisk praksis, herunder dokumentation og evaluering, og	sætte mål, anvende dokumentations- og evalueringsmetoder og udvikle viden gennem deltagelse, systematisk erfaringsopsamling og refleksion over pædagogisk praksis og
førstehjælp.	udføre grundlæggende førstehjælp.

**Kompetencemål for specialiseringsdelen: Social- og specialpædagogik**

Pædagoger med denne specialisering har særlige kompetencer til at indgå i social- og specialpædagogisk arbejde med mennesker i forhold til tre overordnede målgrupper:

- A. Børn og unge med særlige behov.
- B. Mennesker med sociale vanskeligheder.
- C. Mennesker med psykiske og/eller fysiske funktionsnedsættelser.

Områder:

- 1) Mennesker i udsatte positioner.
- 2) Identitet og fællesskab.
- 3) Relation og kommunikation – 2. praktikperiode.
- 4) Samarbejde og udvikling – 3. praktikperiode.

**Område 1:** Mennesker i udsatte positioner.

Området retter sig mod de tre målgruppers forudsætninger og udviklingsmuligheder samt de social- og specialpædagogiske lærings-, udviklings- og omsorgsopgaver, der knytter sig hertil.

**Kompetencemål:** Den studerende kan med udgangspunkt i de tre målgruppers forudsætninger og perspektiver identificere og varetage pædagogiske opgaver i relation hertil. Den studerende har indsigt i social- og specialpædagogiske paradigmer, videnformer og metoder.

Vidensmål: Den studerende har viden om	Færdighedsmål: Den studerende kan
socialvidenskabelige og psykologiske teorier, der belyser vilkår og forudsætninger hos mennesker i almindelighed og mennesker i udsatte positioner i særdeleshed,	identificere og understøtte muligheder i det social- og specialpædagogiske arbejde med en specifik målgruppe,
forandringer i synet på mennesker i udsatte positioner og på de social- og specialpædagogiske opgaver over tid,	basere pædagogisk praksis på analyser og vurderinger af aktuelle paradigmer i det social- og specialpædagogiske arbejde og i samfundet,
normer, værdier, konventioners funktioner og udbredelse og om normalitetsbegrebers relativitet,	identificere og forholde sig kritisk til egne og andres normer, værdier, konventioner og normalitetsbegreber om en given målgruppe,
marginaliserings- og stigmatiseringsprocesser,	bidrage til at modvirke marginalisering og stigmatisering af mennesker i udsatte positioner,
etiske og institutionelle dilemmaer vedrørende det udsatte menneskes autonomi og mestring af eget liv,	understøtte autonomi og mestring af eget liv for mennesker i udsatte positioner,

overordnede mål og værdier i social- og specialpædagogiske indsatser,	anvende begreber som trivsel, udvikling, livskvalitet og deltagelse på en måde, der kvalificerer praksis,
udvikling, læring og livsbetingelser hos mennesker inden for de tre målgrupper,	basere en differentieret pædagogisk indsats på det enkelte menneskes situation, perspektiv og forudsætninger,
sundhedsfremmende og forebyggende arbejde, herunder kost, motion og seksualitet, og	tilrettelægge, gennemføre og evaluere sundheds- pædagogiske og forebyggende indsatser og aktiviteter og
socialpsykiatri, psykiatriske behandlingsformer, fysiske og psykiske funktionsnedsættelser, diagnoser og medicinsk behandling.	basere social- og specialpædagogiske indsatser og aktiviteter på indsigt i menneskers forudsætninger og deres perspektiver på egne udviklingsmuligheder.

## Område 2: Identitet og fællesskab.

Området retter sig mod den enkelte og fællesskabet, herunder relations- og netværksdannelse, social interaktion og inklusion.

**Kompetencemål:** Den studerende kan tilrettelægge, gennemføre og evaluere social- og specialpædagogiske indsatser og aktiviteter, der sigter mod at fremme trivsel og livskvalitet, og som understøtter de tre målgruppers udvikling, læreprocesser og deltagelse i fællesskaber.

Vidensmål: Den studerende har viden om	Færdighedsmål: Den studerende kan
forskellige kropslige, emotionelle, kognitive, sociale og kommunikative udviklingsmønstre hos mennesker inden for de tre målgrupper,	tilrettelægge, gennemføre og evaluere pædagogiske indsatser og processer, som fremmer trivsel, udvikling, livskvalitet og deltagelse,
forholdet mellem individ og fællesskab og om deltagelsesfremmende social- og specialpædagogiske indsatser,	identificere potentialer og udfordringer i forholdet mellem individ og fællesskab og understøtte udviklingen af det enkelte menneskes identitet og aktive deltagelse i fællesskaber, herunder inddrage lokalsamfund, fritidsliv og skole/arbejde,
inklusions- og eksklusionsmekanismer, herunder om grupperelationer, gruppeprocesser og gruppeledelse,	identificere og fremme inkluderende processer i konkrete fællesskaber,
rehabiliterende indsatser og centrale individuelle og sociale aspekter af menneskers mestringsprocesser,	iværksætte rehabiliterende indsatser, der understøtter det enkelte menneskes mestringsprocesser,
krop, bevægelse, natur, kultur og æstetiske udtryks- og læringsformer,	inddrage udvalgte dele af kropslige, bevægelsesmæssige, musikalske, dramatiske, naturmæssige og æstetiske udtryksformer i pædagogisk praksis,
forskellige rammebetingelser, herunder bo- og institutionsformer, hjælpemidler og teknologi og digitale medier,	analysere og vurdere forskellige institutionelle rammers og hjælpemidlers betydning for menneskers udvikling og for det social- og specialpædagogiske arbejde,

etnicitet, kulturforståelse, kulturelle fællesskaber, to-sprogethed og integrationsprocesser,	identificere integrationsmuligheder blandt børn og unge og understøtte udviklingen i kulturelle fællesskaber,
det socialpolitiske og retslige grundlag for udøvelsen af social- og specialpædagogik samt om gældende internationale konventioner og	agere professionelt inden for gældende retsgrundlag og varetage skriftlig kommunikation med relevante samarbejdspartnere, herunder i forhold til udredning, og
teorier og metoder i relation til pædagogisk praksis, herunder evidensbaserede metoder.	vurdere videngrundlaget for pædagogisk praksis, herunder anvende videnskabelige metoder til undersøgelse og udvikling af pædagogisk praksis.

### Område 3: Relation og kommunikation – 2. praktikperiode.

Området retter sig mod pædagogens relationer, professionelle kommunikation og pædagogiske aktiviteter og midler i pædagogisk praksis.

**Kompetencemål:** Den studerende kan kommunikere professionelt i relation til målgruppen og kolleger og kan på den baggrund gennemføre pædagogiske aktiviteter på et etisk forsvarligt grundlag.

Vidensmål: Den studerende har viden om	Færdighedsmål: Den studerende kan
kommunikationsformer og relationsdannelse, herunder om den professionelle samtale,	kommunikere professionelt, etablere og indgå i professionelle relationer til mennesker i udsatte positioner,
professionsetik og pædagogiske værdier,	analysere og vurdere etik, magt og ligeværd i sin egen og andres tilgang til det enkelte menneske og til fællesskaber,
konflikt- og voldsforebyggelse, konfliktnedtrapping og udadreagerende adfærd,	vurdere konflikter, forebygge og håndtere konflikter samt evaluere indgreb i konflikt- og voldsepisoder,
bevægelsesmæssige, musiske, æstetiske og kreative processers betydning i den socialpædagogiske praksis og	tilrettelægge, gennemføre og evaluere pædagogiske aktiviteter inden for udvalgte områder, herunder inddrage børn, unge og voksnes kreativitet og perspektiv og
hjælpemidler og professionsteknologier i et lærings- og udviklingsperspektiv.	vurdere og anvende hjælpemidler og professionsteknologier i samarbejde med mennesker med særlige behov med henblik på at understøtte udvikling og læring.

### Område 4: Samarbejde og udvikling – 3. praktikperiode.

Området retter sig mod samarbejdsrelationer i og udvikling af social- og specialpædagogisk praksis i samspil med målgrupperne.

**Kompetencemål:** Den studerende kan gennem udvikling af pædagogisk praksis understøtte de tre målgruppers lærings-, udviklings- og omsorgsbehov og perspektiver i samarbejde med relevante aktører.

Vidensmål: Den studerende har viden om	Færdighedsmål: Den studerende kan
institutionelle, organisatoriske og ledelsesmæssige rammer for social- og specialpædagogiske indsatser,	agere professionelt inden for de givne institutionelle, organisatoriske og ledelsesmæssige rammer,
forskellige social- og specialpædagogiske tilgange og metoder,	foretage en faglig vurdering af de metoder, som anvendes på praktikstedet,
tilgrænsende fagligheder og rammerne for tværprofessionelt samarbejde,	indgå i tværprofessionelt samarbejde om løsningen af konkrete opgaver og/eller problemstillinger,
opgave- og ansvarsfordeling mellem målgrupperne, professionelle, frivillige og pårørende,	redegøre for egen faglighed, opgaver og ansvar i et mangefacetteret samarbejde,
forandringsprocesser og innovation,	deltage i udviklingen af den pædagogiske praksis gennem innovative og eksperimenterende tiltag,
didaktiske og pædagogiske metoder til udvikling af pædagogisk praksis, herunder dokumentation og evaluering, og	sætte mål, anvende dokumentations- og evalueringsmetoder og udvikle viden gennem deltagelse, systematisk erfaringsopsamling og refleksion over pædagogisk praksis og
førstehjælp.	udføre grundlæggende førstehjælp.

### Kompetencemål for Tværprofessionelt element

**Område:** Tværprofessionelt samarbejde

Området retter sig mod samarbejde om indkredsning og udvikling af helhedsorienterede løsninger på tværs af den offentlige, private og frivillige sektor.

**Kompetencemål:** Den studerende kan identificere, analysere og reflektere over tværprofessionelle og tværsektorielle dilemmaer og potentialer og skal indgå i, koordinere og lede helhedsorienterede og tværgående samarbejdsprocesser.

Vidensmål: Den studerende har viden om	Færdighedsmål: Den studerende kan
- pædagogers og andres professionsforståelse, faglighed og handlekompetence, herunder lærere, sygeplejersker og socialrådgivere, - velfærdssamfundets forskellige sektorer, aktører og deres forskellige perspektiver på opgaver og udfordringer og - lovgivning og politiske rammer for det tværgående samarbejde,	basere sin deltagelse i tværprofessionelt samarbejde med eksempelvis lærere, sygeplejersker og socialrådgivere på refleksioner over pædagogers faglighed, roller og ansvar og skabe helhedsorienterede løsninger ved at inddrage relevante samarbejdspartneres faglighed, roller og ansvar i opgaveløsningen,
samarbejdsformer, herunder kommunikative metoder og strategier, der understøtter det tværgående samarbejde,	formidle pædagogisk faglighed og indsigt til professionelle, brugere og andre centrale parter i en helhedsorienteret praksis,
empiriske undersøgelser af, hvad der kendetegner tværprofessionelle og tværsektorielle samskabelsesprocesser,	identificere og tage højde for muligheder og barrierer i det tværprofessionelle og tværsektorielle samarbejde, herunder analysere og agere i et felt med etiske dilemmaer,
projekt- og procesledelse, herunder procesværktøjer, der kan understøtte samarbejdsformer og samskabende processer, og	koordinere projekter og anvende procesværktøjer i samskabende processer og
rammerne for samt potentialer og udfordringer i arbejdet med brugerinddragelse.	udvikle fællesskaber og skabe forandring og værdi ved selvstændigt at indgå i og koordinere samarbejde, der involverer brugere, professionelle og frivilliges netværk og ressourcer.

### Kompetencemål for Bachelorprojektet

**Område:** Bachelorprojektet, herunder 4. praktikperiode.

Bachelorprojektet udspringer af den studerendes specialiseringsområde. Bachelorprojektet og den tilhørende bachelorpraktik tager udgangspunkt i en professionsrelevant problemstilling.

Bachelorprojektets problemformulering danner grundlag for en empirisk og teoretisk analyse, identifikation af udviklingsmuligheder og perspektivering af praksis.

**Kompetencemål:** Den studerende kan identificere, undersøge, udvikle og perspektivere pædagogfaglige problemstillinger.

Vidensmål: Den studerende har viden om virkefelter for den pædagogiske profession, pædagogfaglig udvikling og innovation, pædagogens professionsfaglighed og professionsetik,	Færdighedsmål: Den studerende kan identificere, afgrænse og undersøge en relevant professionsfaglig problemstilling af både teoretisk og praktisk karakter, identificere og fagligt vurdere muligheder for udvikling og kvalificering af pædagogisk praksis, formidle etiske og handleorienterede overvejelser, der kvalificerer pædagogisk samspil, og demonstrere professionsfaglig dømmekraft,
følgende forholds indflydelse på den valgte problemstilling: –Kulturelle og sociale. –Institutionelle og organisatoriske. –Historiske, samfundsmæssige og internationale, nationale og internationale forsknings- og udviklingsresultater af relevans for den valgte problemstilling,	inddrage organisatoriske og samfundsmæssige forhold i perspektiveringen af den valgte problemstilling, inddrage viden og forskning i en faglig argumentation,
empiriske undersøgelsesmetoder samt deres muligheder og begrænsninger og opgaveskrivning og faglig formidling.	vurdere og begrunde valget af metoder til indsamling af empiri og formidle analyse- og undersøgelsesresultater mundtligt og skriftligt.



**Kompetencemål for Valgfrie områder**

Den studerende erhverver kompetencer til at kunne deltage i og lede udviklingsprocesser inden for det valgte kompetenceområde.

Områder:

- 1) Kreative udtryksformer.
- 2) Natur og udeliv.
- 3) Sundhedsfremme og bevægelse.
- 4) Medier og digital kultur.
- 5) Kulturprojekter og kulturelt iværksættereri.
- 6) Social innovation og entreprenørskab.
- 7) Kulturmøde og interkulturalitet.

**Område 1: Kreative udtryksformer.**

Området retter sig mod at lede og understøtte æstetiske og kreative udtryksformer i pædagogisk praksis.

**Kompetencemål:** Den studerende kan skabe rammer for, lede og udvikle kreative erfarings- og læreprocesser, som understøtter og inspirerer mennesker til at arbejde kreativt med musiske og æstetiske udtryksformer og kulturskabende virksomhed.

Vidensmål: Den studerende har viden om	Færdighedsmål: Den studerende kan
skabende processers betydning for menneskers udvikling, identitet, livskvalitet og dannelse,	analysere og vurdere æstetiske læreprocesser samt redegøre for æstetiske udtryksformers pædagogiske, oplevelsesmæssige og kulturelle perspektiver,
musisk og æstetisk produktion, æstetiske læreprocesser og kreative arbejdsformer,	tilrettelægge, skabe rammer for og understøtte musisk og æstetisk produktion og æstetiske læreprocesser for og i samarbejde med en selvvalgt målgruppe,
kunstnerisk og håndværksmæssig produktion og skabende processers betydning for menneskets udvikling og livsmuligheder, herunder æstetiske læreprocesser,	demonstrere egne færdigheder inden for kunstnerisk og håndværksmæssig produktion samt tilrettelægge, begrunde, gennemføre og evaluere pædagogiske aktiviteter, som understøtter udtryksbevidsthed, aktivitetsglæde og udfoldelseslyst gennem kunstnerisk og håndværksmæssig produktion,
formsproglige teorier, metoder, grundelementer og virkemidler og	demonstrere egne færdigheder inden for forskellige musiske og æstetiske udtryk, herunder udvælge og anvende metoder og teknikker inden for et æstetisk formsprog, og

æstetisk virksomheds muligheder for at bidrage til udvikling og fornyelse af den pædagogiske praksis.	udvikle pædagogisk praksis gennem innovative æstetiske udtryk og æstetiske fænomener.
---	---

### Område 2: Natur og udeliv.

Området retter sig mod at lede og understøtte pædagogiske processer med inddragelse af naturen og uderummet i pædagogisk praksis.

**Kompetencemål:** Den studerende kan skabe rammer for, lede og udvikle pædagogiske forløb med et naturvidenskabeligt udgangspunkt og med fokus på børn, unge og voksnes naturoplevelser, naturforståelse med uderummet som læringsmiljø.

Vidensmål: Den studerende har viden om globale miljøudfordringer, natur, naturfænomener og udepædagogiske oplevelses- og læringsmuligheder,	Færdighedsmål: Den studerende kan tilrettelægge, gennemføre og evaluere pædagogiske aktiviteter i uderummet,
naturdidaktik og udeliv,	skabe oplevelser og en varieret kreativitet og videnformidling i uderummet med udgangspunkt i deltagernes forskellige forudsætninger og perspektiver,
udfordringer og dilemmaer inden for naturformidling i den pædagogiske profession, herunder forholdet natur/ kultur, natur på legepladsen samt bæredygtighed i hverdagen, og	inddrage og anvende natur og udeliv i den pædagogisk praksis samt udvikle metoder til naturformidling og
forskellige målgruppers forudsætninger for aktiv deltagelse, oplevelser og læring i uderummet.	tilrettelægge og lede pædagogiske forløb inden for naturformidling, friluftsliv og andre former for udeliv under hensyn til deltagernes forskellige forudsætninger.

### Område 3: Sundhedsfremme og bevægelse.

Området retter sig mod at lede og understøtte pædagogiske aktiviteter med fokus på sundhed, trivsel og kropslig udfoldelse.

**Kompetencemål:** Den studerende kan igangsætte, gennemføre og lede sundhedsfremmende og bevægelsesmæssige aktiviteter og udviklingsprocesser, der understøtter menneskers sundhed, livskvalitet og trivsel og motiverer til kropslig udfoldelse.

Vidensmål: Den studerende har viden om sundhedsfremme, idræt og bevægelse,	Færdighedsmål: Den studerende kan demonstrere egne færdigheder inden for sundhedsfremme, idræt og bevægelse, herunder vurdere det dannelsesmæssige og kompetenceskabende potentiale,
--	--

aktivitetsmuligheder inden for sundhedsfremme, idræt og bevægelse samt om didaktik og metoder til at lede og understøtte processer og aktiviteter,	tilrettelægge og lede sundhedsfremmende aktiviteter og bevægelsesaktiviteter, som inddrager børn, unge og voksnes perspektiv i processen,
metoder til evaluering af processer og aktiviteter med fokus på sundhedsfremme og bevægelse og	analysere og evaluere gennemførte processer og aktiviteter med bevægelse og sundhedsfremme, herunder vurdere forandringspotentialer for det enkelte menneskes forhold til sundhed og bevægelse, og
individuelle, sociale, kulturelle, institutionelle, sundhedsvidenskabelige og velfærdsteknologiske forholds betydning for idræt, sundhedsfremme og bevægelse.	analysere og udvikle pædagogisk praksis under hensyn til det enkelte menneskes situation, perspektiv og forudsætninger for deltagelse.

#### Område 4: Medier og digital kultur.

Området retter sig mod at lede og understøtte mediepædagogiske processer samt udvikling af pædagogisk praksis ved hjælp af digitale medier.

**Kompetencemål:** Den studerende kan etablere, udvikle og lede pædagogiske processer og produktioner ved anvendelse af digitale medier.

Vidensmål: Den studerende har viden om	Færdighedsmål: Den studerende kan
digitale medier og deres anvendelsesmuligheder inden for pædagogisk praksis,	anvende digitale medier, der indeholder legende, lærende, identitetsdannende og æstetiske aspekter,
digital kultur, herunder sociale medier i pædagogiske institutioner i en etisk og samfundsmæssig sammenhæng,	analysere og vurdere anvendelsen af digitale medier i pædagogisk praksis og betydningen af digital dannelse for børn, unge og voksne,
digital dannelse og digitale mediers kulturelle anvendelse og	tilrettelægge og lede mediepædagogiske processer samt begrunde didaktiske valg og
anvendelsen af digitale medier til dokumentation, analyse og udvikling af pædagogisk praksis.	udvikle pædagogisk praksis ved hjælp af digitale medier.

#### Område 5: Kulturprojekter og kulturelt iværksætter.

Området retter sig mod kulturformidling og kulturprojekter med fokus på menneskers dannelse og demokratiske deltagelse i kulturliv.

**Kompetencemål:** Den studerende kan udvikle, iværksætte og lede kulturprojekter, som sigter mod menneskers inddragelse og deltagelse i og med produktion af kulturliv.

Vidensmål: Den studerende har viden om	Færdighedsmål: Den studerende kan
kulturliv, kulturprojekter og kulturelle udtryksformer,	udvikle koncepter for målgruppespecifikke og/eller brugerdrevne kulturprojekter,

kulturelle udtryksformer samt kulturprojekters didaktiske og æstetiske potentialer,	fagligt begrunde og lede pædagogiske kulturprojekter for, med og af børn, unge og voksne, som sigter mod disses aktive deltagelse i kulturliv,
kulturbegreber og disses relation til demokratiforståelse og dannelsessyn og	analysere og vurdere kulturprojekters demokratiske og dannelsesmæssige potentialer og
relevant kulturpolitik, kulturinstitutioner og kulturelle aktører.	indgå i og videreudvikle kulturelle samarbejder.

### Område 6: Social innovation og entreprenørskab.

Området retter sig mod metoder til fornyelse og udvikling af kvalitet og velfærdsydelser i pædagogiske institutioner.

**Kompetencemål:** Den studerende kan udfordre eksisterende og udvikle nye pædagogiske praksisser og organiseringsformer, der bidrager til at håndtere udfordringer og nytænkning inden for pædagogprofessionen.

Vidensmål: Den studerende har viden om	Færdighedsmål: Den studerende kan
teorier og metoder til fremme af innovative processer og entreprenørskab inden for pædagogprofessionen, herunder projektdesign og projektledelse,	idéudvikle og tilrettelægge pædagogiske innovationsprocesser og sociale innovationsprojekter,
evaluering af innovative processer og projekter,	evaluere og løbende justere innovationsprocesser samt tage højde for modsatrettede interesser,
undersøgelsesmetoder til identifikation af udfordringer inden for pædagogprofessionen og	identificere udfordringer inden for pædagogprofessionen samt analysere, hvordan udvikling af praksis kan håndtere disse, og
forskellige præsentations- og formidlingsmetoder.	præsentere og formidle ideer, projekter og resultater til forskellige interessenter.

### Område 7: Kulturmøde og interkulturalitet.

Området retter sig mod at lede og understøtte pædagogiske processer med fokus på kulturel diversitet.

**Kompetencemål:** Den studerende kan reflektere over og handle i forhold til kulturforskelle, kulturmøder og kulturkonflikter samt inddrage kulturdiversitet som et deltagerperspektiv og en ressource i pædagogisk praksis.

Vidensmål: Den studerende har viden om	Færdighedsmål: Den studerende kan
kulturelle, multikulturelle og interkulturelle forholds betydning for individ, gruppe og samfund,	vurdere interkulturelle processer og aktiviteterets betydning for menneskers fællesskab, trivsel, identitet og dannelse,
forskellige kulturer samt sammenhænge mellem kultur og pædagogisk praksis,	udvikle pædagogisk praksis med udgangspunkt i interkulturelle møder og netværk,

kulturteori, kulturanalyse og kommunikation og	analysere og redegøre for kulturelle forhold og dynamikker og
pædagogiske metoder og aktiviteter med fokus på kulturmøde, kulturel diversitet og kulturel produktion.	tilrettelægge og lede pædagogiske aktiviteter, hvor kulturel diversitet inddrages som perspektiv og ressource.